

İŞVERENLERE BİR UYARI

Aydınlık Gazetesi, 6 Ekim 2020

Yıldırım Koç

Hazine ve Maliye Bakan'ının 29 Eylül 2020 günü açıkladığı Yeni Ekonomi Programı'nın istihdama ilişkin bölümü, işçi hakları açısından çok önemli tehlikeler içermektedir. Yeni Ekonomi Programı'nda yer alan bu düzenlemeler, işverenlerin talepleri sonucunda belirlenmiştir. Bu taleplerin hayata geçirilmesi konusunda somut adımlar atılırsa ne olur? Konfederasyonlar ve sendikalar nasıl tepki gösterir, işçiler nasıl tepki gösterir?

12 EYLÜL DÖNEMİNDE DEĞİLİZ

Türkiye tarihinde işçilerin ve sendikaların çok önemli hak kayıpları yaşadığı tek dönem, 12 Eylül Darbesi sonrasında baskı yıllarıdır.

Askeri yönetim 1983 sonunda geriye çekildi, ancak birçok bölgede sıkıyönetimler 1984 yılı sonlarına kadar devam etti. İşverenler bu dönemde fırsatı ganimet bilip, işçi haklarının gasp edilmesini sağladı. 12 Eylül'ün 40. yıldönümü vesilesiyle yazdığım yazılarda bu yıllarda nasıl büyük baskıların ve zulmün yaşandığını ve sonuçlarını özetlemiştim.

İşçiler ve sendikalar hak kayıpları yaşadı, ancak uygulanan diktatörlük koşullarında sesini çıkarabilenlerin sayısı çok çok azdı. Ayrıca 12 Eylül dönemi öncesinde yaşanan iç savaştan kurtulmuş olmak da insanların sessiz kalmasında etkili oldu. Bu yıllarda insanların kredi kartı ve tüketici kredisi borcu da olmadığından, işçi haklarındaki kayıplar geçici bir sorun olarak algılandı ve bunlara katlanıldı.

Bugün şartlar farklı. Bir taraftan işçilerin çok büyük bölümünün kredi kartı ve tüketici kredisi borcu var, diğer taraftan tüketim kalıpları çok değişti, ihtiyaçlar veya ihtiyaç olarak algılananlar arttı. Sosyal medya üzerinden gelişmeler anında izlenebiliyor. İşçi haklarına yönelik somut saldırılar gündeme geldiğinde 40 yıl öncesinin tepkisiz işçisi yok artık. İşsizlik tehdidi de bir yere kadar etkili oluyor. Bir noktadan sonra işsizlik tehdidi de işe yaramıyor. Diğer bir deyişle, milletin canı burnunda. "Aç tilki fırın yıkar" sözü boşuna söylenmemiştir.

BİRLİK BERABERLİĞE İHTİYACIMIZ VAR

Millet olarak birlik ve beraberliğe her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyduğumuz bir dönemden geçiyoruz. Kovid-19 salgını etkisini sürdürüyor. Ekonominin içinde bulunduğu zor ve sıkıntılı durumu hepimiz yaşıyoruz.

Türkiye'nin doğu Akdeniz'de, Libya'da, Suriye'de, Irak'ta, Azerbaycan'da daha da etkili olabilmesi, milli birlik ve bütünlükle, iç cephenin sağlam tutulmasıyla mümkün. Böylesi bir dönemde, en fazla fedakarlık yapması gerekenler, en fazla mal varlığına ve servete sahip olanlardır, tuzu kuru olanlardır.

Eğer yıllardır yaşadığımız ve Kovid-19 salgını sürecinde daha da derinleşen ekonomik krizin faturası, ülkemizin en vatansever ve milliyetçi kesimi olan işçi sınıfına çıkarılmaya çalışılırsa, bugünün koşullarında işçiler ve sendikalar buna tepki gösterir. "Vur abalya" dönemi artık geçerli değildir.

Sendikaların bu konuda yetersiz kalması durumunda işçilerin sendikaları da nasıl aştığını ve sendikaların politikalarını belirlediğini 1989 Bahar Eylemleri sırasında yaşamıştık. Rüzgar ekenin fırtına biçeceği koşullardayız; rüzgar ekmemeye özen göstermekte büyük yarar var. Arı kovanına çomak sokmak ülkemize de, işverenlere de, işçilere de zarar verir. Arı kovanıyla uğraşmayın. İşçinin derdi zaten büyük; faturayı işçiye çıkarmaya çalışmayın, işçiyi rahat bırakın.